

Orijinal araştırma (Original article)

Orta Karadeniz Bölgesi Strachiini Mulsant & Rey, 1866, Pentatomini Leach, 1815 ve Piezodorini Atkinson, 1888 (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) türleri üzerine faunistik bir araştırma¹

Ahmet DURSUN^{2*}

Veysel KARTAL³

Summary

A faunistic study on the Strachiini Mulsant & Rey, 1866, Pentatomini Leach, 1815 and Piezodorini Atkinson, 1888 (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) species of the Middle Black Sea Region of Turkey

In this study, 1661 adult Strachiini, Pentatomini and Piezodorini (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) specimens, from 146 different localities in Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sinop and Tokat were collected between 2000-2003 and 2006. By identifying of the specimens, 9 species of 3 genera of Strachiini, 4 species of 3 genera of Pentatomini and 2 species of 2 genera of Piezodorini were determined in the Middle Black Sea Region of Turkey. In this area, 15 species of 8 genera of the tribus Pentatomini, Piezodorini and Strachiini were determined.

Key words: The Middle Black Sea Region, Strachiini, Pentatomini, Piezodorini, fauna.

Anahtar sözcükler: Orta Karadeniz Bölgesi, Strachiini, Pentatomini, Piezodorini, fauna.

Giriş

Türkiye'de Strachiini Mulsant & Rey, 1866 (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) tribüsü 4 cinse ait 30 tür, Pentatomini Leach, 1815 (Heteroptera:

¹ Bu çalışma Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü tarafından 12. 02. 2004 tarihinde kabul edilen doktora tezinin bir bölümüdür

² Amasya Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 05900 Amasya

³ Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Biyoloji Bölümü, 55139 Samsun

* Sorumlu yazar (Corresponding author) e-mail: ahmet.dursun@amasya.edu.tr

Alınış (Received): 18.08.2008

Kabul edilmiş (Accepted): 20.10.2008

Pentatomidae: Pentatominae) tribüsü, 5 cinse ait 7 tür, Piezodorini (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) tribüsü ise 2 cinse ait 2 tür ile temsil edilmektedir. Türkiye’de Pentatomidae familyası ile ilgili olarak yapılan çalışmalardan bazıları; Horvath (1891, 1897, 1901), Puton & Noualhier (1895), Fahringer (1922), Kiritshenko (1924), Hoberlandt (1955), Seidenstücker (1957, 1958, 1960, 1975), Wagner (1959, 1966), Linnavuori (1965), Lodos et al. (1978, 1989, 1998), Kıyak (1990, 1993, 2000), Yılmaz (1996), Fent & Aktaş (1999) ve Önder et al. (2006)’dır.

Yapılan çalışmalar sonunda Türkiye’de toplam 189 Pentatomidae türü tespit edilmiştir (Önder et al., 2006). Pentatominae alt familyası 36 cinse ait 141 türü içermektedir, bunlardan 11 cinse ait 37 tür Strachiini, Pentatomini ve Piezodorini tribüslerine aittir. Orta Karadeniz Bölgesi’nden Lodos et al. (1978, 1989, 1998), Yılmaz (1996) ve Önder et al., (2006) tarafından Strachiini tribüsüne ait 1 cinse bağlı 4 tür kaydı verilmiştir. Lodos et al. (1989, 1998) tarafından Piezodorini tribüsüne bağlı 1 cinse ait bir tür kaydı verilmiştir. Tuncer et al. (2002) ve Önder et al., (2006) tarafından Pentatomini tribüsüne bağlı 3 cinse ait 3 tür kaydı verilmiştir.

Strachiini, Pentatomini ve Piezodorini tribüsleri fitofag türleri içermektedir, özellikle kültür bitkilerine olan etkilerinden dolayı büyük ekonomik zarar meydana getirmekte, bitki örtüsünün çeşitliliği bu türlerin dağılımını etkilemektedir. Orta Karadeniz Bölgesi’nin doğal vejetasyon örtüsünü çayır-mera bitkileri, iğne yapraklı ağaçlar, fındık, ceviz, funda ve çalılar oluşturmaktadır. Tarıma elverişli alanlarda çok çeşitli kültür bitkisi yetiştirilmektedir. Kıyı şeridinde Karadeniz iklimi, iç bölgelerde karasal iklim hakim durumdadır.

Bu çalışma ile Orta Karadeniz Bölgesi’nin Strachiini, Pentatomini ve Piezodorini faunasının kapsamlı bir şekilde araştırılması amaçlanmıştır.

Materyal ve Yöntem

Araştırma materyalini Orta Karadeniz Bölgesi’nde, 2000-2003 yılları arasında Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sinop ve Tokat illeri ile 2006 yılında Amasya ve Tokat illerinde farklı vejetasyon ve habitat özelliklerine sahip, 146 lokaliteden toplanan Strachiini, Pentatomini ve Piezodorini tribüslerine ait 1661 ergin örnek oluşturmaktadır. Örnekler, Mayıs-Eylül ayları arasında, otsu bitkilerden atrap, ağaç ve çalılardan japon şemsiyesi yardımıyla toplanmıştır, kış aylarında toplanan örnekler pens ile alınmıştır. Örneklerin toplandığı bitkiler tespit edilerek preslenmiştir ve Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü öğretim üyesi Prof. Dr. Hamdi Güray Kutbay tarafından teşhis edilmiştir. Örnekler laboratuvarında, %5’lik asetik asit (CH₃COOH) içine alınarak yumuşatılmış, erkek bireylerin genital organları çıkarılmıştır ve tüm örnekler müze tekniğine uygun olarak iğnelenmiştir. Örneklerin teşhis edilmesinde; Horvath (1936), Stichel (1961), Dupuis (1951), Kıyak (1990)’dan faydalanılmıştır. Ayrıca,

Trakya Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü Müzesi ve Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümü Lodos Entomoloji Müzesi (LEMT)'nde bulunan, teşhis edilmiş örneklerden yararlanılmıştır. Taksonların geçerli isimleri Catalogue of the Heteroptera of the Palaearctic Region (Aukema & Rieger, 2006)'da verildiği şekilde yazılmıştır.

Araştırma Bulguları

Tribüs: Strachiini Mulsant & Rey, 1866

Bagrada Stål, 1862

***Bagrada stolidi* (Herrich-Schaeffer, 1839)**

İncelenen materyal: Amasya: Kale, 14.05.2006, 550 m, 2♀♀, 2♂♂; Tokat: Turhal-Çaylı Köyü, 400 m, 31.07.2001, 2♀♀.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Echium vulgare*.

Türkiye'deki dağılımı: Bursa (Hoberlandt, 1955), Aydın, Burdur, Muğla (Lodos et al., 1978), Kayseri, Kırşehir (Lodos et al., 1998).

Trochiscocoris Reuter, 1890

***Trochiscocoris rotundatus* Horváth, 1895**

İncelenen materyal: Amasya: 14.05.2006, 550 m, Kale, 3♀♀, 2♂♂; Tokat: Turhal-Kümbetli Köyü, 385 m, 20.06.2006, 2♀♀, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Melilotus sp.*

Türkiye'deki dağılımı: Adıyaman, Ankara, Bursa (Önder et al., 2006).

***Eurydema* Laporte, 1833**

***Eurydema spectabilis* Horváth, 1882**

İncelenen materyal: Çorum: Ayvalı Köyü, 750 m, 05.06.2003, 1♀; Samsun: Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 26.05.2003, 3♀♀.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Ornithogalum sigmoideum*, *Sinapsis arvensis*.

Türkiye'deki dağılımı: Adana, Antalya, İçel, Zonguldak (Lodos et al., 1989), Bartın, Hatay, İzmir, Manisa, Muğla, Şanlıurfa (Lodos et al., 1998).

***Eurydema ventralis* Kolenati, 1846**

İncelenen materyal: Amasya: Ziyaret Köyü, 390 m, 19.07.2002, 1♀, 1♂; Suluova, 370 m, 17.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Taşova-Ilıca Köyü, 210 m, 19.07.2002, 1♀, 1♂; Çorum: Meçhul Asker Geçiti, 1215 m, 27.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Tokat: Almus, 800 m, 02.08.2001, 1♀, 2♂♂; Artova, 950 m, 12.08.2001, 2♀♀; Artova-Bayırlı Köyü, 1000 m, 3♀♀, 1♂; Erbaa-Hacıpazarı Köyü, 300 m,

19.07.2002, 1♀, 1♂; Niksar-Ada, 700 m, 04.08.2001, 3♀♀; Turhal-Güzel Üzüm Köyü, 700 m, 19.07.2003, 6♀♀, 3♂♂; Yeşilyurt, 1000 m, 02.08.2001, 2♀♀; 20.07.2003, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Gladiolus italicus*, *Melilotus officinalis*, *Ornithogalum sigmoideum*, *Raphanus raphanistrum*, *Salvia verticillata*, *Sideritis taurica*.

Türkiye'deki dağılımı: İstanbul (Fahringer, 1922), Ağrı, Artvin, Erzurum (Kiritshenko, 1924), Ankara (Hoberlandt, 1955), Bilecik (Wagner, 1966), Afyon, Balıkesir, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Edirne, İzmir, Kırklareli, Kütahya, Muğla, Tekirdağ, Uşak (Lodos et al., 1978), Adana, Antalya, Bolu, Çorum, Hakkari, Kastamonu, Konya, Kırşehir, Manisa, Muş, Niğde, Sakarya, Sinop (Lodos et al., 1998).

***Eurydema blanda* Horváth, 1903**

İncelenen materyal: Amasya: Aydınca Beldesi, 580 m, 30.07.2001, 1♀; Gümüş, 650 m, 28.07.2000, 1♀; Suluova-Kurnaz Köyü, 400 m, 29.08.2002, 2♀♀; Taşova-Dutluk Köyü, 220 m, 19.07.2002, 1♀; Taşova-Yeni Mahalle, 220 m, 9.07.2002, 1♂; Çorum: Ayvalı Köyü, 750 m, 05.06.2003, 2♀♀; Osmancık-Yeni Danişment Köyü, 450 m, 07.06.2003, 3♀♀, 2♂♂; Samsun: Kurupelit Yerleşkesi, 150 m, 26.05.2003, 1♂; Bafra-Doğanca Beldesi, 10 m, 10.08.2001, 2♂♂; Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 03.11.2002, 1♀; 26.05.2003, 1♂; 03.06.2003, 11♀♀, 5♂♂; Tokat: Gökdere Köyü, 700 m, 01.08.2001, 2♀♀; Yazıbaşı Köyü, 710 m, 01.08.2001, 1♀; Almus-Serince Köyü, 800 m, 03.08.2001, 1♂; Almus-Döllük Köyü, 750 m, 03.08.2001, 2♀♀; Artova, 950 m, 12.08.2001, 2♀♀; Erbaa-Bölücek Köyü, 700 m, 20.07.2002, 1♀; Erbaa-Tepekişla Köyü, 720 m, 20.07.2002, 1♂; Niksar-Ada, 350 m, 04.08.2001, 1♀; Yeşilyurt, 1050 m, 02.08.2001, 1♀; Yeşilyurt, 1050 m, 20.07.2003, 1♀, 2♂♂; Zile-Güzelbeyli Köyü, 1000 m, 20.07.2003, 5♀♀, 3♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Brassica oleracea*, *Erodium cicutarium*, *Salvia verticillata*, *Vicia lutea*, *Vulpia myosuroides*.

Türkiye'deki dağılımı: Ankara (Hoberlandt, 1955), Afyon (Lodos et al., 1978), Adana, Antalya, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Burdur, Çanakkale, Denizli, Erzurum, Gümüşhane, Hakkari, Isparta, İzmir, Kahramanmaraş, Kars, Kastamonu, Kırıkkale, Kırklareli, Kocaeli, Konya, Kütahya, Malatya, Manisa, Niğde, Ordu, Şırnak, Tokat, Uşak, Yalova (Lodos et al., 1989; 1998).

***Eurydema fieberi* Schummel, 1836**

İncelenen materyal: Amasya: Kale, 550 m, 14.05.2006, 2♀♀, 2♂♂; Çorum: Ayvalı Köyü, 750 m, 05.06.2003, 1♂; Tokat: Niksar-Kümbetli Köyü, 350 m, 20.07.2006, 2♀♀, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Gladiolus italicus*.

Türkiye'deki dağılımı: Adana, Ankara, Antalya, Burdur, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, Hakkari, Hatay, Kahramanmaraş, Karaman, Kastamonu, Kırşehir, Kilis, Konya, Kütahya, Mardin, Nevşehir, Niğde, Osmaniye (Hoherlandt, 1955; Lodos et al., 1978; 1989; 1998).

***Eurydema ornata* (Linnaeus, 1758)**

İncelenen materyal: Amasya: Akdağ Köyü, 750 m, 19.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; Alan Köyü, 720 m, 20.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Aydınca Beldesi, 580 m, 30.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; İpekköy, 400 m, 18.08.2000, 3♀♀, 2♂♂; Kale, 550 m, 18.08.2000, 4♀♀, 2♂♂; 14.05.2006, 2♀♀, 4♂♂; 21.05.2006, 4♀♀, 3♂♂; Kayabaşı Köyü, 440 m, 18.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Karasenir Köyü, 580 m, 18.07.2003, 1♀, 2♂♂; Kervansaray Köyü, 730 m, 20.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Kuzgeçe Köyü, 630 m, 19.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Sarımeşe Köyü, 710 m, 20.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Serçoban Köyü, 490 m, 17.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Soma Ortaköy, 610 m, 15.08.2003, 2♀♀, 2♂♂; Şeyh Sadi Köyü, 620 m, 29.08.2002, 2♀♀, 2♂♂; Yenice Köyü, 600 m, 19.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; Yeni Mahalle, 210 m, 07.07.2002, 3♀♀, 2♂♂; 19.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Ziyaret Köyü, 390 m, 19.07.2002, 3♀♀, 2♂♂; 15.08.2003, 2♀♀, 1♂; Gümüş, 650 m, 28.07.2000, 2♀♀, 2♂♂; Gümüşhacıköy, 670 m, 27.07.2000, 2♀♀, 2♂♂; Merzifon, 550 m, 05.06.2003, 2♀♀, 2♂♂; Suluova 380 m, 24.08.2001, 2♀♀, 1♂; 18.08.2002, 1♀, 2♂♂; Suluova- Akören Köyü, 650 m, 17.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; 17.07.2003, 2♂♂, 2♀♀; Suluova- Deveci Köyü, 560 m, 17.07.2003, 1♀, 2♂♂; Suluova-Eraslan Kasabası, 400 m, 17.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Suluova-Eymir Köyü, 550 m, 18.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Suluova-Kurnaz Köyü, 400 m, 29.08.2002, 1♀, 1♂; Suluova- Seyfe Köyü, 550 m, 17.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Taşova, 230 m, 04.08.2001, 2♀♀; 06.08.2001, 1♀, 1♂; 24.08.2001, 1♂; Taşova-Dutluk Köyü, 210 m, 19.07.2002, 1♀, 2♂♂; Taşova-İlica Köyü, 210 m, 19.07.2002, 2♀♀; Çorum: Arpalık Bağları, 1200 m, 28.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Ayvalı Köyü, 750 m, 05.06.2003, 2♀♀; Meçhul Asker Geçiti, 1215 m, 27.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Dodurga, 1250 m, 29.07.2003, 3♀♀, 4♂♂; Osmancık-Yeni Danişment Köyü, 450 m, 07.06.2003, 2♀♀, 3♂♂; Mecitözü-Tanrıvermiş Köyü, 1050 m, 27.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Ordu: Akkuş-Çaldere Köyü, 1300 m, 09.08.2000, 2♀♀, 1♂; 08.07.2001, 2♀♀, 1♂; Aybastı, 850 m, 17.08.2000, 2♀♀; Fatsa, 30 m, 13.08.2001, 1♀, 3♂♂; Gököy, 1200 m, 11.10.2002, 1♀; Gürgentepe-Eğribel Köyü, 850 m, 11.10.2002, 1♀; İkizce, 35 m, 05.09.2002, 1♀, 1♂; Kumru-İslamdağ, 850 m, 07.08.2000, 1♀; Mesudiye, 1350 m, 06.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Perşembe, 60 m, 09.10.2002, 1♀, 1♂; Ulubey-Sayacı Köyü, 800 m, 10.10.2002, 1♀, 1♂; 05.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Ünye-Göbüköy, 30 m, 19.08.2000, 1♂; 23.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Samsun: Karagüney Köyü, 350 m, 13.08.2002, 1♀; Kocadağ, 900 m, 08.07.2002, 3♀♀, 2♂♂; Kurupelit Yerleşkesi, 150 m, 02.08.2000, 2♀♀, 1♂; 25.07.2001, 3♀♀, 3♂♂; 14.08.2003, 2♀♀, 2♂♂; Taflan, 20 m, 21.09.2002, 1♀, 1♂; Yeşilkent, 250 m, 09.07.2003, 4♀♀, 3♂♂; Alaçam,

Çam Gölü, 10 m, 26.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Asarcık-Aydın Köyü, 480 m, 26.07.2000, 3♀♀, 3♂♂; Bafra-Başkaya Köyü, 1200 m, 25.07.2003, 4♀♀, 2♂♂; Bafra-Bengü Köyü, 1250 m, 25.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Bafra-Derbent Köyü, 250 m, 02.07.2000, 3♀♀, 2♂♂; 20.07.2002, 2♀♀, 1♂; Bafra-Doğanca Beldesi, 10 m, 10.08.2001, 2♀♀, 2♂♂; 20.06.2002, 2♀♀, 4♂♂; 26.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Bafra-Gazibeyli Köyü, 100 m, 11.08.2001, 1♀, 1♂; 26.07.2003, 4♀♀, 2♂♂; Bafra-İkizpınar Beldesi, 250 m, 04.07.2002, 1♀; Bafra-Sarıkaya Köyü, 50 m, 02.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; 03.07.2002, 1♀, 2♂♂; 07.07.2002, 1♀; Bafra-Sürmeli Köyü, 350 m, 14.09.2003, 1♀, 1♂; 10.05.2003, 1♀; 14.08.2003, 1♂; Çarşamba-Dikbiyık Köyü, 20 m, 12.07.2000, 3♀♀, 4♂♂; Havza-Çayırözü Köyü, 680 m, 26.08.2002, 2♀♀; Havza-Ereli Köyü, 700 m, 11.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Havza-Hacılı Köyü, 700 m, 09.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Havza-İllica Köyü, 700 m, 11.07.2003, 2♀♀, 3♂♂; Havza-Taşkaracaören Köyü, 650 m, 29.08.2002, 1♀, 1♂; Havza-Yazıkışla Köyü, 680 m, 26.08.2002, 1♀, 1♂; Kavak, 700 m, 07.06.2000, 1♀; 22.07.2000, 1♀, 2♂♂; Kavak-Çakallı, 900 m, 01.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; 18.07.2002, 4♀♀, 4♂♂; Kavak-Karadağ, 900 m, 11.07.2003, 2♀♀; Kavak-Karga Köyü, 700 m, 09.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Kavak-Komşuköy, 710 m, 09.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Kavak-Songüt Köyü, 730 m, 09.07.2002, 3♀♀, 2♂♂; Kavak-Tepecik Köyü, 720 m, 18.07.2002, 3♀♀, 3♂♂; Ladik-Daldere Köyü, 490 m, 29.07.2001, 2♀♀, 3♂♂; Terme-Çatıyanı Köyü, 850 m, 23.06.2000, 2♀♀; Terme-Dalbahçe Köyü, 25 m, 05.09.2000, 1♀, 1♂; Terme-Gölyazı Köyü, 10 m, 24.07.2000, 1♀, 1♂; Terme-Kozluk Beldesi, 15 m, 05.05.2003, 1♀; Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 16.03.2000, 1♀; 16.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; Vezirköprü, 650 m, 26.08.2002, 1♀, 1♂; Vezirköprü-Adatepe Köyü, 600 m, 27.08.2002, 1♂; Vezirköprü-Doyuran Köyü, 600, 15.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; 26.08.2002, 1♀, 2♂♂; Vezirköprü-Köprübaşı Beldesi, 600 m, 04.08.2000, 2♀♀, 2♂♂; Vezirköprü, 600 m, 26.08.2002, 1♂; Vezirköprü-Adatepe Köyü, 650 m, 27.08.2002, 2♀♀, 1♂; Sinop: Gelincik, 20 m, 22.08.2000, 2♀♀, 4♂♂; Ayancık, 20 m, 22.08.2000, 1♂; Boyabat, 900 m, 23.08.2003, 2♀♀, 1♂; Durağan, 950 m, 29.08.2001, 1♀, 1♂; 22.08.2002, 2♀♀; Durağan-İncir Köyü, 1000 m, 19.08.2003, 2♀♀, 4♂♂; Erfelek, 400 m, 21.08.2003, 1♂; Gerze, 20 m, 21.08.2000, 2♀♀, 2♂♂; Türkeli, 10 m, 22.08.2000, 1♂; Tokat: G.O.P. Yerleşkesi, 680 m, 01.08.2001, 2♀♀, 1♂; Gökdere Köyü, 700 m, 01.08.2001, 2♀♀, 1♂; Nakışlı Köyü, 700 m, 01.08.2001, 2♀♀, 2♂♂; Yazıbaşı Köyü, 750 m, 01.08.2001, 1♀; Almus, 800 m, 02.08.2001, 1♀, 1♂; Almus-Serince Köyü, 810 m, 03.08.2001, 2♀♀, 2♂♂; Almus-Döllük Köyü, 750 m, 03.08.2001, 2♀♀, 2♂♂; Artova, 950 m, 02.08.2001, 2♀♀, 2♂♂; 20.07.2003, 1♀, 2♂♂; Artova-Bayırlı Köyü, 1000 m, 20.07.2003, 3♀♀, 5♂♂; Erbaa, 700 m, 04.08.2001, 1♀, 1♂; Erbaa-Bölücek Köyü, 300 m, 20.07.2002, 1♀; Erbaa-Hacıpazarı Köyü, 320 m, 19.07.2002, 3♂♂; Erbaa-Tepekışla Köyü, 300m.:20.07.2002, 2♀♀; Niksar-Ada, 700 m, 04.08.2001, 1♀; Niksar-Gökçeoluk Köyü, 450 m, 20.07.2002, 1♀; Reşadiye-Beşdere Köyü, 570 m, 07.2002, 2♀♀, 4♂♂; Reşadiye-Çakmaklı Köyü, 550 m, 20.07.2002, 2♀♀, 1♂; Reşadiye-Çermik Köyü, 720 m, 08.08.2001, 1♀, 1♂; Reşadiye-Darideresi Köyü, 580 m,

20.07.2002, 1♀; Reşadiye-Gürçeşme Köyü, 570 m, 20.07.2002, 1♀, 3♂♂;
Sulusaray, 990 m, 02.08.2001, 1♀, 2♂♂; Turhal-Çaylı Köyü, 680 m,
31.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; Turhal-Güzel Üzüm Köyü, 700 m, 19.07.2003, 3♀♀,
4♂♂; Turhal-Şenyurt Köyü, 670 m, 31.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; Yeşilyurt, 1050 m,
02.08.2001, 2♀♀, 1♂; 20.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Zile, 650 m, 30.07.2001, 2♀♀,
2♂♂; Zile-Ede Köyü, 600 m, 30.08.2002, 1♀; Zile-Güzelbeyli, 1000 m,
20.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Zile-Hasanağa Köyü, 800 m, 19.07.2003, 3♀♀, 3♂♂;
Zile-Yeniköy, 600 m, 19.07.2003, 3♀♀, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Alcea apterocary*, *Brassica oleracea*,
Calluna vulgaris, *Conringia orientalis*, *Echium vulgare*, *Erodium cicutarium*,
Gladiolus italicus, *Hypericum perforatum*, *Lavatera bryoniifolia*, *Malva neglecta*,
Matricaria chamomilla var. *recutica*, *Medicago x-varia*, *Melilotus officinalis*, *Orchis*
anatolica, *Ornithogalum sigmoideum*, *Picris strigosa*, *Raphanus raphanistrum*,
Rumex crispus, *Salvia verticillata*, *Salvia viridis*, *Sideritis taurica*, *Sigesbeckia*
orientalis, *Sinapsis arvensis*, *Sophora alopecurioides*, *Stipa bromoides*,
Trigopogon aureus, *Vulpia myosuroides*, *Verbascum* sp., *Vicia lutea*.

Türkiye'deki dağılımı: Gaziantep (Puton & Noualhier, 1895), Bilecik,
Kocaeli (Fahringer, 1922), Ankara, Edirne (Hoberlandt, 1955), Diyarbakır
(Wagner, 1959), İçel (Linnavuori, 1965), İzmir, Manisa, Tekirdağ (Wagner, 1966),
Afyon, Aydın, Balıkesir, Bursa, İstanbul, Kırklareli, Muğla, Sakarya, Uşak (Lodos
et al., 1978), Adana, Adıyaman, Antalya, Artvin, Batman, Bitlis, Bolu, Çankırı,
Çorum, Elazığ, Erzincan, Eskişehir, Hakkari, Hatay, Iğdır, Kahramanmaraş,
Kastamonu, Kayseri, Kırıkkale, Konya, Malatya, Mardin, Nevşehir, Niğde, Sinop,
Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Yozgat, Zonguldak (Lodos et al., 1998).

***Eurydema oleracea* (Linnaeus, 1758)**

İncelenen materyal: Amasya: Aydınca Beldesi, 580 m, 30.07.2001, 1♀;
Kale, 550 m, 18.08.2000, 1♀, 1♂; 14.05.2006, 2♀♀, 2♂♂; 21.05.2006, 2♀♀,
2♂♂; Kayabaşı Köyü, 440 m, 18.07.2003, 2♀♀, 3♂♂; Karasenir Köyü, 580 m,
18.07.2003, 3♀♀, 1♂; Kervansaray Köyü, 730 m, 20.07.2003, 2♀♀, 4♂♂;
Kuzgeçe Köyü, 630 m, 19.07.2002, 1♀, 1♂; Sarimeşe Köyü, 710 m, 20.07.2003,
2♀♀, 2♂♂; Serçoban Köyü, 490 m, 17.07.2003, 2♂♂; Soma Ortaköy, 610 m,
15.08.2003, 2♀♀, 3♂♂; Şeyh Sadi Köyü, 620 m, 29.08.2002, 1♀; Yenice Köyü,
600 m, 19.07.2002, 1♀, 2♂♂; Gümüş, 650 m, 28.07.2000, 1♀; Gümüşhacıköy,
650 m, 27.07.2000, 2♂♂; Suluova, 370 m, 24.08.2001, 1♀; Suluova-Eymir Köyü,
550 m, 18.07.2002, 3♀♀, 3♂♂; Suluova-Kurnaz Köyü, 400 m, 29.08.2002, 2♀♀;
Hamamözü, 683 m, 28.07.2000, 1♀, 1♂; Taşova, 210 m, 06.08.2001, 1♀; Çorum:
Meçhul Asker Geçiti, 1215 m, 27.07.2003 1♂; Mecitözü-Tanrıvermiş Köyü, 1050
m, 27.07.2003, 2♀♀, 3♂♂; İskilip, 980 m, 28.07.2003, 2♀♀; İskilip-Asarcık Köyü,
1000 m, 29.07.2003, 4♀♀, 4♂♂; İskilip-Saraylı Köyü, 770 m, 06.06.2003, 4♀♀,
3♂♂; Ordu : Akkuş-Çaldere Köyü, 1300 m, 09.08.2000, 2♀♀, 1♂; 08.07.2001,
1♀, 1♂; Aybastı, 850 m, 17.08.2000, 2♀♀; Fatsa, 30 m, 13.08.2001, 2♂♂;

Gölköy, 1200 m, 11.10.2002, 2♀♀, 2♂♂; Gürgentepe-Eğribel Köyü, 850 m, 11.10.2002, 1♀; İkiizce, 35 m, 05.09.2002, 2♀♀, 1♂; Kumru-İslamdağ, 850 m, 07.08.2000, 1♀, 1♂; Mesudiye, 1350 m, 06.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Perşembe, 60 m, 09.10.2002, 1♀, 1♂; Ulubey-Sayacı Köyü, 800 m, 10.10.2002, 3♀♀, 2♂♂; 05.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Ünye-Göbüköy, 30 m, 19.08.2000, 2♂♂; 23.07.2003, 3♀♀; Samsun: Karagüney Köyü, 350 m, 13.08.2002, 1♀; Kocadağ, 900 m, 08.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Kurupelit Yerleşkesi, 150 m, 02.08.2000, 2♀♀, 3♂♂; 25.07.2001, 2♀♀, 3♂♂; 14.08.2003, 2♀♀, 2♂♂; Taflan, 20 m, 21.09.2002, 1♀, 1♂; Yeşilkent, 250 m, 09.07.2003, 3♀♀, 4♂♂; Alaçam, Çam Gölü, 10 m, 26.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Asarcık-Aydın Köyü, 480 m, 26.07.2000, 3♀♀, 4♂♂; Bafra-Başkaya Köyü, 1200 m, 25.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Bafra-Bengü Köyü, 1250 m, 25.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Bafra-Derbent Köyü, 250 m, 02.07.2000, 3♀♀, 2♂♂; 20.07.2002, 2♀♀, 1♂; Bafra-Doğanca Beldesi, 10 m, 10.08.2001, 3♀♀, 2♂♂; 20.06.2002, 2♀♀, 3♂♂; 26.07.2003, 2♀♀, 1♂; Bafra-Gazibeyli Köyü, 100 m, 11.08.2001, 1♀, 1♂; 26.07.2003, 3♀♀, 2♂♂; Bafra-İkizpınar Beldesi, 250 m, 04.07.2002, 1♀; Bafra-Sarıkaya Köyü, 50 m, 02.07.2002, 2♀♀; 03.07.2002, 1♀, 3♂♂; 07.07.2002, 1♀; Bafra-Sürmeli Köyü, 350 m, 14.09.2003, 3♀♀, 1♂; 10.05.2003, 2♀♀; 14.08.2003, 1♂; Çarşamba-Dikbıyık Köyü, 20 m, 12.07.2000, 3♀♀, 3♂♂; Havza-Çayırözü Köyü, 680 m, 26.08.2002, 2♀♀; Havza-Ereli Köyü, 700 m, 11.07.2003, 2♀♀, 3♂♂; Havza-Hacılı Köyü, 700 m, 09.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Havza-İlica Köyü, 700 m, 11.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Havza-Taşkaracaören Köyü, 650 m, 29.08.2002, 2♀♀, 1♂; Havza-Yazıkışla Köyü, 680 m, 26.08.2002, 2♀♀, 1♂; Kavak, 700 m, 07.06.2000, 1♀; 22.07.2000, 2♀♀, 2♂♂; Kavak-Çakallı, 900 m, 01.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; 18.07.2002, 4♀♀, 2♂♂; Kavak-Karadağ, 900 m, 11.07.2003, 4♀♀; Kavak-Karga Köyü, 700 m, 09.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Kavak-Komşuköy, 710 m, 09.07.2002, 1♂; Kavak-Songüt Köyü, 730 m, 09.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Kavak-Tepecik Köyü, 720 m, 18.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Ladik-Daldere Köyü, 490 m, 29.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; Terme-Çatıyanı Köyü, 850 m, 23.06.2000, 3♀♀; Terme-Dalbahçe Köyü, 25 m, 05.09.2000, 4♀♀, 1♂; Terme-Gölyazı Köyü, 10 m, 24.07.2000, 2♀♀, 1♂; Terme-Kozluk Beldesi, 15 m, 05.05.2003, 1♀; Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 16.03.2000, 1♀; 16.07.2002, 2♀♀, 4♂♂; Vezirköprü, 650 m, 26.08.2002, 1♀, 3♂♂; Vezirköprü-Adatepe Köyü, 600 m, 27.08.2002, 1♂; Vezirköprü-Doyuran Köyü, 600, 15.07.2002, 2♀♀, 3♂♂; 26.08.2002, 2♀♀, 2♂♂; Vezirköprü-Köprübaşı Beldesi, 600 m, 04.08.2000, 2♀♀, 2♂♂; Vezirköprü, 600 m, 26.08.2002, 1♂; Vezirköprü-Adatepe Köyü, 650 m, 27.08.2002, 3♀♀, 1♂; Sinop: Gelincik, 20 m, 22.08.2000, 2♀♀, 2♂♂; Ayancık, 20 m, 22.08.2000, 1♂; Boyabat, 900 m, 23.08.2003, 2♀♀, 1♂; Durağan, 950 m, 29.08.2001, 1♀, 2♂♂; 22.08.2002, 1♀; Durağan-İncir Köyü, 1000 m, 19.08.2003, 1♀, 2♂♂; Erfelek, 400 m, 21.08.2003, 1♂; Gerze, 20 m, 21.08.2000, 2♀♀, 1♂; Türkeli, 10 m, 22.08.2000, 2♂♂; Tokat: G.O.P. Yerleşkesi, 680 m, 01.08.2001, 2♀♀, 3♂♂; Gökdere Köyü, 700 m, 01.08.2001, 1♀, 1♂; Nakışlı Köyü, 700 m, 01.08.2001, 1♀, 2♂♂; Yazıbaşı Köyü, 750 m, 01.08.2001, 2♀♀; Almus, 800 m, 02.08.2001, 1♀, 1♂; Almus-Serince Köyü, 810 m, 03.08.2001, 6♀♀, 2♂♂;

Almus-Döllük Köyü, 750 m, 03.08.2001, 3♀♀, 3♂♂; Artova, 950 m, 02.08.2001, 3♀♀, 4♂♂; 20.07.2003, 1♀, 2♂♂; Artova-Bayırlı Köyü, 1000 m, 20.07.2003, 6♀♀, 4♂♂; Erbaa, 700 m, 04.08.2001, 1♀, 1♂; Erbaa-Bölücek Köyü, 300 m, 20.07.2002, 1♀; Erbaa-Hacıpazarı Köyü, 320 m, 19.07.2002, 3♂♂; Erbaa-Tepekışla Köyü, 300m.:20.07.2002, 2♀♀; Niksar-Ada, 700 m, 04.08.2001, 1♀; Niksar-Gökçeoluk Köyü, 450 m, 20.07.2002, 1♀; Reşadiye-Beşdere Köyü, 570 m, 07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Reşadiye-Çakmaklı Köyü, 550 m, 20.07.2002, 3♀♀, 1♂; Reşadiye-Çermik Köyü, 720 m, 08.08.2001, 1♀, 1♂; Reşadiye-Darıderesi Köyü, 580 m, 20.07.2002, 1♀; Reşadiye-Gürçeşme Köyü, 570 m, 20.07.2002, 1♀, 2♂♂; Sulusaray, 990 m, 02.08.2001, 1♀, 2♂♂; Turhal-Çaylı Köyü, 680 m, 31.07.2001, 4♀♀, 2♂♂; Turhal-Güzel Üzüm Köyü, 700 m, 19.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Turhal-Şenyurt Köyü, 670 m, 31.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; Yeşilyurt, 1050 m, 02.08.2001, 1♀, 1♂; 20.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Zile, 650 m, 30.07.2001, 2♀♀, 2♂♂; Zile-Ede Köyü, 600 m, 30.08.2002, 1♀; Zile-Güzelbeyli, 1000 m, 20.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; Zile-Hasanağa Köyü, 800 m, 19.07.2003, 2♀♀, 3♂♂; Zile-Yeniköy, 600 m, 19.07.2003, 2♀♀, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Circium arvense*, *Juniperus oxycedrus*, *Lathyrus sp.*, *Malva neglecta*, *Mentha longifolia*, *Salvia viridis*, *Thlasia perforatum*.

Türkiye'deki dağılımı: Eskişehir, İstanbul, (Fahringer, 1922), Kars (Kiritshenko, 1924), Edirne (Hoberlandt, 1955), Adana, Afyon, Ankara, Antalya, Bartın, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Çorum, Gaziantep, Gümüşhane, Isparta, İzmir, Kahramanmaraş, Kastamonu, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Manisa, Rize, Sakarya, Samsun, Tekirdağ, Trabzon, Tunceli, Uşak, Zonguldak (Lodos et al., 1978; 1998).

***Eurydema rugulosa* (Dohrn, 1860)**

İncelenen materyal: Amasya: Kale, 550 m, 21.05.2006, 8♀♀, 10♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Gladiolus sp.*

Türkiye'deki dağılımı: Adana, Ankara, Antalya, Bursa, Çanakkale, Gaziantep, Hatay, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Konya, Manisa, İçel, Muğla, Uşak (Lodos et al., 1978).

Tribüs: Pentatomini Leach, 1815

***Acrosternum* Fieber, 1860**

***Acrosternum millierei* (Mulsant & Rey, 1866)**

İncelenen materyal: Çorum: İskilip-Asarcık Köyü, 1000 m, 29.07.2003, 1♀, 3♂♂; Sinop: Durağan-Yanalak Köyü, 1000 m, 19.08.2003, 2♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Juniperus oxycedrus*, *Quercus pubescens*.

Türkiye'deki dağılımı: Aydın, İçel (Hoberlandt, 1955; Linnavuori, 1965; Lodos et al., 1978), İzmir (Lodos et al., 1978), Adana, Antalya, Çorum, Diyarbakır, Hatay, Manisa (Önder et al., 2006).

***Acrosternum heegeri* Fieber, 1861**

İncelenen materyal: Sinop: Durağan-Karadağın Köyü, 1100 m, 18.08.2003, 1♀.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Juniperus oxycedrus*.

Türkiye'deki dağılımı: Gaziantep (Puton & Noualhier, 1895), Adana, (Hoberlandt, 1955), İzmir, Manisa, Muğla (Lodos et al., 1978).

Nezara Amyot & Serville 1843

***Nezara viridula* (Linnaeus, 1758)**

İncelenen materyal: Amasya: Aydınca Beldesi, 580 m, 30.07.2001, 2♀♀; Kale, 550 m, 18.08.2000, 1♀, 1♂; Karasenir Köyü, 580 m, 18.07.2003, 2♀♀, 1♂; Suluova-Eymir Köyü, 550 m, 18.07.2002, 1♀, 1♂; Suluova-Kumaz Köyü, 400 m, 29.08.2002, 2♀♀; Hamamözü, 683 m, 28.07.2000, 1♀, 1♂; Taşova, 210 m, 06.08.2001, 1♀, 1♂; Çorum: Mecitözü-Tanrıvermiş Köyü, 1050 m, 27.07.2003, 2♀♀, 1♂; İskilip, 980 m, 28.07.2003, 1♀, 1♂; İskilip-Asarcık Köyü, 1000 m, 29.07.2003, 1♀, 2♂♂; Ordu: Gürgentepe-Eğribel Köyü, 850 m, 11.10.2002, 1♀; Fatsa, İnönü Köyü, 420 m, 23.08.2003, 1♀, 2♂♂; İkizce, 35 m, 05.09.2002, 1♀; Kumru-İslamdağ, 850 m, 07.08.2000, 1♀, 1♂; Mesudiye, 1350 m, 06.07.2003, 2♂♂; Perşembe-Boğazcık Köyü, 80 m, 09.10.2002, 1♂; Ulubey-Sayacı Köyü, 800 m, 10.10.2002, 2♂♂; Ünye, 5 m, 23.07.2003, 1♀; Samsun: Kamalı Köyü, 20.05.2003, 350 m, 2♀♀; Kurupelit Yerleşkesi, 150 m, 02.08.2000, 1♀, 1♂; 25.07.2001, 1♂;Bafra-Doğanca Beldesi, 10 m, 10.08.2001, 1♀, 1♂; 20.06.2002, 1♀; Çarşamba-Dikbıyık Köyü, 20 m, 12.07.2000, 1♀, 1♂; Havza-İllica Köyü, 700 m, 11.07.2003, 1♀, 2♂♂; Kavak-Çakallı, 900 m, 01.07.2002, 1♀, 2♂♂; Terme-Akçay, 15 m, 02.11.2002, 2♀♀;11.11.2002, 2♀♀, 1♂; Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 27.07.2001, 2♀♀; 28.06.2002, 1♀, 1♂; 03.11.2002, 5♀♀, 8♂♂; 20.11.2002, 1♀, 02.12.2002, 1♀; Terme-Dumantepe Köyü, 250 m, 11.10.2002, 5♀♀, 3♂♂; Sinop: Durağan-İncir Köyü, 1000 m, 19.08.2003, 2♀♀, 4♂♂;Tokat: Turhal-Güzel Üzüm Köyü, 700 m, 19.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Turhal-Şenyurt Köyü, 670 m, 31.07.2001, 1♀, 2♂♂; Yeşilyurt, 1050 m, 02.08.2001, 1♀, 1♂; 20.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Zile, 650 m, 30.07.2001, 2♀♀, 1♂; Zile-Ede Köyü, 600 m, 30.08.2002, 1♀; Zile-Güzelbeyli, 1000 m, 20.07.2003, 2♀♀.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Corylus avellana*, *Matricaria chamomilla* var. *recutita*, *Morus alba*, *Phasiolus vulgaris*, *Phlomis armeniaca*, *Vitis vinifera*.

Türkiye'deki dağılımı: Bütün bölgeler (Önder et al., 2006).

Raphigaster Laporte, 1833

Raphigaster nebulosa (Poda, 1761)

İncelenen materyal: Çorum: İskilip-Asarcık Köyü, 1000 m, 29.07.2003, 1♀, 1♂; Ordu - Gürgentepe-Eğribel Köyü 850 m, 10.10.2002, 1♀; Samsun: Atakent, 2 m, 13.06.2002, 1♂; Yeşilkent, 250 m, 07.07.2002, 2♂♂; Bafra-Kolay, 250 m, 21.06.2000, 1♀; Havza-Taşkaracaören Köyü, 650 m, 29.08.2002, 1♀; Terme-Akçay, 15 m, 11.11.2002, 1♀, 3♂♂; 30.12.2002, 8♀♀, 12♂♂; 07.02.2003, 4♀♀, 7♂♂; 07.04.2003, 4♀♀, 3♂♂; 02.07.2003, 5♀♀, 8♂♂; 17.02.2003, 3♀♀, 5♂♂; Terme-Dumantepe Köyü, 250 m, 11.10.2002, 3♀♀, 3♂♂; Terme-Sakarlı Beldesi, 5m, 16.03.2000, 4♀♀; 23.11.2000, 1♀, 1♂; 24.11.2000, 1♀, 5♂♂; 04.12.2000, 3♀♀, 2♂♂; 03.11.2002, 1♀; 18.11.2002, 4♀♀, 7♂♂; 20.11.2002, 9♀♀, 7♂♂; 28.11.2002, 5♀♀, 4♂♂; 02.12.2002, 10♀♀, 10♂♂; 12.12.2002, 1♂; 06.01.2003, 3♂♂; 23.01.2003, 3♀♀; 15.04.2003, 8♀♀, 5♂♂; 03.06.2003, 2♀♀, 2♂♂; Terme-Kozluk, 15 m, 30.01.2003, 4♀♀; 05.05.2003, 5♀♀, 6♂♂; Sinop: Durağan, 1000 m, 22.08.2002, 1♂; Tokat: Almus-Döllük Köyü, 750 m, 03.08.2001, 1♀, 1♂; Yeşilyurt, 1100 m, 02.08.2001, 1♂; Zile-Yeniköy, 600 m, 19.07.2003, 1♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Corylus avellana*, *Cupressus sempervirens*, *Eleagnus angustifolia*, *Laurocerasus officinalis*, *Vitis vinifera*.

Türkiye'deki dağılımı: Kars (Horváth, 1891), Ağrı (Kiritshenko, 1924), Ankara, Edirne (Hoberlandt, 1955), Afyon, Aydın, Burdur, Bursa, Çanakkale, Denizli, Isparta, İstanbul, İzmir, Kırklareli, Kütahya, Manisa, Muğla, Sakarya, Uşak (Lodos et al., 1978), Adana, Antalya, Bolu, Çankırı, Gaziantep, Hatay, İçel, Kahramanmaraş, Kastamonu, Kayseri, Kocaeli, Konya, Nevşehir, Niğde, Yozgat, Zonguldak (Lodos et al., 1998), Samsun (Tuncer et al., 2002).

Tribüs: Piezodorini Atkinson, 1888

Pausias Jakowlew, 1905

Pausias martini (Puton, 1890)

İncelenen materyal: Amasya: Kale, 550 m, 14.05.2006, 2♀♀; Kızılca Köyü, 400 m, 16.05.2006, 1♀; Tokat: Erbaa -Bölücek Köyü, 310 m, 20.07.2002, 2♀♀.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Ficus carica*.

Türkiye'deki dağılımı: Ankara, Erzincan, İzmir, Karaman, Konya, (Lodos et al., 1978; 1998), Çanakkale (Awad, 2000).

Piezodorus Fieber, 1860

Piezodorus lituratus (Fabricius, 1794)

İncelenen materyal: Amasya: Kale, 550 m, 18.08.2000, 1♀, 1♂; 14.05.2006, 1♀, 1♂; Kervansaray Köyü, 730 m, 20.07.2003, 1♀, 2♂♂; Serçoban Köyü, 490 m, 17.07.2003, 2♂♂; Gümüş, 650 m, 28.07.2000, 1♀; Gümüşhacıköy, 650 m, 27.07.2000, 1♂; 07.06.2003, 2♀♀; Suluova, 370 m, 21.08.2001, 1♀; Suluova-Eraslan Köyü, 400 m, 17.07.2003, 8♀♀, 5♂♂; Suluova-Eymir Köyü, 550 m, 18.07.2002, 2♀♀, 2♂♂; Hamamözü, 683 m, 28.07.2000, 1♀, 1♂; Merzifon-Kamışlı Köyü, 650 m, 05.06.2003, 2♀♀, 2♂♂; Taşova, 210 m, 19.07.2002, 1♀, 1♂; Çorum: Dodurga, 1250 m, 07.06.2003, 3♀♀, 3♂♂; İskilip, 980 m, 28.07.2003, 1♀; İskilip-Asarcık Köyü, 1000 m, 29.07.2003, 3♀♀, 3♂♂; İskilip-Saraylı Köyü, 770 m, 06.06.2003, 2♀♀, 2♂♂; Ordu: Mesudiye, 1350 m, 06.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; 05.07.2003, 2♀♀, 2♂♂; Ünye-Göbüköy, 30 m, 19.08.2000, 1♂; Samsun: Kurupelit Yerleşkesi, 150 m, 25.07.2001, 3♀♀, 2♂♂; Karagüney Köyü, 350 m, 13.08.2002, 1♀; Yeşilkent, 250 m, 07.07.2002, 1♀; Bafra-Bengü Köyü, 1250 m, 25.07.2003, 2♀♀, 1♂; Bafra-Sarıkaya Köyü, 50 m, 07.07.2002, 3♂♂; Havza-Ereli Köyü, 700 m, 11.07.2003, 3♀♀, 5♂♂; Havza-Hacılı Köyü, 600 m, 11.07.2003, 5♀♀, 3♂♂; Kavak-Karadağ, 900 m, 11.07.2003, 1♀, 1♂; Kavak-Songüt Köyü, 700 m, 09.07.2002, 1♂; Terme-Sakarlı Beldesi, 10 m, 22.06.2003, 2♀♀, 3♂♂; Sinop: Gerze, 20 m, 21.08.2000, 1♀, 2♂♂; Türkeli, 10 m, 22.08.2000, 1♀, 1♂; Tokat: Gökdere Köyü, 700 m, 01.08.2001, 1♀, 1♂; Artova, 950 m, 20.07.2003, 2♀♀; Artova-Bayırlı Köyü, 1000 m, 20.07.2003, 4♀♀, 2♂♂; Erbaa-Bölücek Köyü, 300 m, 20.07.2002, 1♀; Zile-Güzelbeyli, 1000 m, 20.07.2003, 5♀♀, 6♂♂.

Üzerinden örnek toplanan bitkiler: *Corylus avellana*, *Conringia orientalis*, *Echium vulgare*, *Silene italica*.

Türkiye'deki dağılımı: Kars (Horváth, 1891), Eskişehir, İstanbul (Fahringer, 1922), Erzurum (Kiritshenko, 1924), Adana (Hoberlandt, 1955), Diyarbakır (Wagner, 1959), İçel (Linnavuori, 1965), Afyon, Aydın, Balıkesir, Bilecik, Burdur, Bursa Çanakkale, İzmir, Kırklareli, Kütahya, Manisa, Muğla (Lodos et al., 1978), Antalya, Bolu, Çankırı, Çorum, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kastamonu, Nevşehir, Sinop, Zonguldak (Lodos et al., 1989; 1998), Edirne (Fent & Aktaş, 1999).

Tartışma ve Sonuç

Araştırma bölgesindeki 146 farklı lokaliteden, Strachiini Mulsant & Rey, 1866, Pentatomini Leach, 1815 ve Piezodori Atkinson, 1888 (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) tribüslerine ait 1661 ergin örnek toplanarak yapılan bu çalışma sonucunda Strachiini tribüsüne bağlı 3 cinse ait 9 tür, Pentatomini tribüsüne bağlı 3 cinse ait 4 tür ve Piezodori tribüsüne bağlı 2 cinse ait 2 tür olmak üzere toplam 8 cinse ait 15 tür tespit edilmiştir.

Araştırma bölgesinden Lodos et al., (1978; 1989; 1998) ve Yılmaz (1996) tarafından Strachiini tribüsüne ait *Eurydema ventralis*, *E. blanda*, *E. ornata*, ve *E. oleracea* türleri ile ilgili kayıtlar verilmiştir. Piezodorini tribüsü ile ilgili olarak Lodos et al., (1989; 1998) tarafından *Piezodorus lituratus* kaydı verilmiştir. Pentatomini tribüsü ile ilgili olarak Tuncer et al. (2002) tarafından *Rhaphigaster nebulosa* ve Önder et al., (2006) tarafından *Acrosternum milieri* ve *Nezara viridula* kayıtları verilmiştir. Bu çalışma ile *Bagrada stolida*, *Trochiscocoris rotundatus*, *Eurydema spectabilis*, *Eurydema fieberi*, *Eurydema rugulosa*, *Acrosternum heegeri*, *Pausias martini* türleri ile ilgili Orta Karadeniz Bölgesi'nden ilk kez kayıt verilmiştir.

Araştırma bölgesinde, *Bagrada stolida*, *Trochiscocoris rotundatus*, *Eurydema spectabilis*, *Eurydema fieberi*, *Eurydema rugulosa*, *Acrosternum milieri*, *Acrosternum heegeri*, *Pausias martini* türlerinin oldukça nadir dağılımlı oldukları belirlenmiştir.

Strachiini tribüsüne ait örneklerin özellikle Lamiaceae, Fabaceae, Asteraceae ve Iridaceae familyalarına ait bitkileri tercih ettikleri tespit edilmiştir. Araştırma bölgesinde, *Eurydema ornata*, *Eurydema oleracea* ve *Nezara viridula* türlerinin çok geniş yayılış alanına sahip oldukları belirlenmiştir. *E. ornata* ve *E. oleracea* türlerine ait örnekler çok farklı familyalara ait bitkiler üzerinden toplanmıştır.

Pentatomini ve Piezodorini tribüslerine ait örneklerin genellikle Cupressaceae ve Caryophyllaceae familyalarına ait ağaçları tercih ettikleri tespit edilmiştir. Kış aylarında yakalanan *Rhaphigaster nebulosa* taksonuna ait örneklerin fındık bahçelerine yakın evlerin perdeleri içinde gizlenmeleri dikkat çekicidir.

Özet

Bu çalışmada, 2000-2003 yılları arasında ve 2006 yılında Amasya, Çorum, Ordu, Samsun, Sinop ve Tokat illerinde, 146 farklı lokaliteden 1661 Strachiini, Pentatomini ve Piezodorini (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) tribüslerine ait ergin örnek toplanmıştır. Örneklerin teşhis edilmesiyle Orta Karadeniz Bölgesi'nde Strachiini tribüsüne ait 3 cinse bağlı 9 tür, Pentatomini tribüsüne ait 3 cinse bağlı 4 tür ve Piezodorini tribüsüne ait 2 cinse bağlı 2 tür olmak üzere toplam 8 cinse ait 15 tür tespit edilmiştir.

Teşekkür

Böceklerin üzerinden toplandığı bitkileri teşhis eden Prof. Dr. Hamdi Güray Kutbay (Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Samsun)'a teşekkür ederiz.

Yararlanılan Kaynaklar

Aukema B. & C. Rieger, 2006. Catalogue of Heteroptera of the Palaearctic Region, Volume 5, Pentatomomorpha II. Printed by Ponsen & Looijen, Wageningen, The Netherlands. 550 pp.

- Awad, T. I., 2000. Türkiye Carpocorini (Heteroptera: Pentatomidae: Pentatominae) Türleri Üzerinde Sistemik ve Faunistik Araştırmalar. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Basılmamış) Doktora Tezi, İzmir. 172 s.
- Dupuis, C., 1951. Les espèces Françaises du genre *Eurydema* Laporte (Hemiptera-Pentatomidea, Subfam. Pentatominae). **Annales de la Société Entomologique de France**, **CXVIII**, 1-28.
- Fahringer, J., 1922. Eine Rhynchotenausbeute aus der Türkei, Kleinasien und benachbarten Gebieten. **Konowia**, **1**: 137-144.
- Fent M. & N. Aktaç, 1999. Edirne Yöresi Pentatomidae (Heteroptera) Faunası Üzerine Taksonomik ve Sistemik Araştırmalar. **Turkish Journal of Zoology**, **Ek sayı 2**, 377-395.
- Hoberlandt, L., 1955. Results of the zoological scientific expedition of the National Museum in Praha to Turkey. **Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae Supplementum**, **3**: 162-263.
- Horváth, G., 1891. Avec la description d' Especies et varietes Nouvelles. **Hemipteres Recueillis Dans L' Armenie Russe**, 68-69.
- Horváth, G., 1897. Description d' Hemipteres nouveaux et Notes diverses. **Revue d' Entomologie**, 81-97.
- Horváth, G., 1901. Hemipteres du voyage de M. Martinez Escalera dans L' Asie-Mineure. **Termesztudományi Közlemények**, **24**: 469-485.
- Horváth, G., 1936. Monographia Pentatomidarum Generis *Bagrada*. **XXX Annales Musei Nationalis Hungarici. Pars Zoologica**: 22-46.
- Kıyak, S., 1990. Systematisch-Ökologische Untersuchungen über die Wanzen (Insecta-Heteroptera) aus dem Gebiet Hazar-See, Maden und Ergani (Prov. Elazığ). **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi**, **1**: 97-144.
- Kıyak, S., 1993. Über Terrestrische Wanzenarten von Soğuksu Nationalpark. **Priamus. Centre for Entomological Studies**, **6**: 147-153.
- Kıyak, S., 2000. Işık Dağı ve çevresinde yaşayan Heteroptera (Insecta) türlerinin faunistik, sistemik ve ekolojik yönden araştırılması-I. **Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi**, **13** (2): 347-367.
- Kiritshenko, A. N., 1924. Beitrag zur Hemipteren fauna des südlichen Armenien. **Wiener Entomologische Zeitung**, **41**: 1-5.
- Linnavuori, R., 1965. Studies on the South-and Eastmediterranean Hemipterous Fauna. III. Hemipterological observations from Turkey. **Acta Entomologica Fennica**, **21**: 44-61.
- Lodos, N., F. Önder, E. Pehlivan & R. Atalay, 1978. Ege ve Marmara Bölgesi'nin zararlı böcek faunasının tespiti üzerinde çalışmalar [Curculionidae, Scarabaeidae (Coleoptera); Pentatomidae, Lygaeidae, Miridae (Heteroptera)]. T. C. Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Genel Müdürlüğü, 135-169.
- Lodos, N., F. Önder, E. Pehlivan, R. Atalay, E. Erkin, Y. Karsavuran & S. Tezcan, 1989. Akdeniz Bölgesi'nin Ziraatta zararlı ve faydalı böcek faunasının tespiti üzerinde

- araştırmalar [Curculionidae, Scarabaeidae (Coleoptera), Plataspidae, Cydnidae, Acanthosomatidae, Scutelleridae, Pentatomidae, Lygaeidae, Miridae, (Heteroptera)]. **Türk Tarım ve Ormancılık Dergisi**, **13** (1): 81-88.
- Lodos, N., F. Önder, E. Pehlivan, R. Atalay, E. Erkin, Y. Karsavuran, S. Tezcan & S. Aksoy, 1998. Faunistic Studies on Pentatomoidea (Plataspidae, Acanthosomatidae, Cydnidae, Scutelleridae, Pentatomidae) of Western Black Sea, Central Anatolia and Mediterranean Regions of Turkey. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Yayınları, İzmir, 75 s.
- Önder F., Y. Karsavuran, S. Tezcan, & M. Fent, 2006. Türkiye Heteroptera (Insecta) Katalođu. Meta Basım Matbaacılık Hizmetleri, İzmir, 164 s.
- Puton, A. & M. Noualhier, 1895. Supplement a la liste des Hemipteres d Akbes. **Revue d'Entomologie**, **14**: 170-177.
- Seidenstücker, G., 1957. Heteroptera aus Anatolien I. **İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası**, **22**: 179-189.
- Seidenstücker, G., 1958. Heteroptera aus Anatolien II. **İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası**, **23**: 119-129.
- Seidenstücker, G., 1960. Heteroptera aus Anatolien III. **İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi Mecmuası**, **25**: 145-154.
- Seidenstücker, G., 1975. Über Anatolische Schildwanzen (Heteroptera, Pentatomidae). **Reichenbachia**, **15**(30): 259-268.
- Stichel, W., 1961. Illustrierte Bestimmungstabellen der Wanzen. **2. Europa. 4. Heft (19-21)**: 608-650.
- Tuncer, C., İ. Akça & İ.Saruhan, 2002. fındıkta zararlı olan bazı emici böceklerin (Heteroptera: Pentatomidae, Coreidae ve Acanthosomatidae) kimyasal mücadelesi üzerine araştırmalar. **O.M.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi**, **17** (3): 17-26.
- Wagner, E., 1959. Beitrag zur Heteropterenfauna Anatoliens. **Zeitschrift für Angewandte Entomologie**, **44**: 102-113.
- Wagner, E., 1966. Eine Heteropterenausbeute aus der Türkei (Hemiptera, Heteroptera). **Bulletin des Recherches Agronomiques de Gembloux**, **4** (1): 647-654.
- Yılmaz, F., 1996. Türkiye'de *Eurydema* (Heteroptera: Pentatomidae) Türleri Üzerinde Sistemik Araştırmalar. Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü (Basılmamış) Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 80 s.